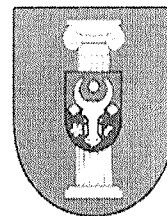

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 35/02**

mun. Chișinău

07.04.2023

Inspector de integritate superior al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Irina OLĂRESCU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Iurcenco Elena, director al Liceului Teoretic "M. Guboglo" din or. Ceadâr-Lunga UTA Găgăuzia, identificată prin IDNP: [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

C O N S T A T Ă :

La data de 10.11.2022 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea Centrului Național Anticorupție înregistrată cu nr. 8834, care în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor inspectorului de integritate dl. [REDACTED].

Potrivit, sesizării, dna Iurcenco Elena în calitate de director al Liceului Teoretic "M. Guboglo", a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin faptul că a angajat în cadrul aceleiași instituții de învățământ soțul, dl [REDACTED]. Suplimentar la textul sesizării a fost anexat materialul DGT Sud al CNA.

La 09.12.2022, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 561/17, în privința Iurcenco Elena, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către inspectorul de integritate, dl. [REDACTED].

La 16.12.2022, în adresa dnei Iurcenco Elena a fost expediată scrisoarea nr. 04-17/8835 prin care a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese cât și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat a populației, solicitate de la instituțiile responsabile date și informații necesare desfășurării controlului.

La data de 11.01.2023, în temeiul eliberării din funcție a inspectorului de Integritate, dl. [REDACTED], dosarul inițiat în privința dnei Iurcenco Elena, a fost redistribuit aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor inspectorului de Integritate, dnei Olărescu Irina.

Conform prevederilor art.3, alin.(1), lit. e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dna Iurcenco Elena, exercitînd funcția de director al Liceului Teoretic "M. Guboglo" din or. Ceadâr-Lunga *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale* începînd cu 06.08.2010, fiind emis în acest sens Ordinul Ministerului Învățămîntului nr. 219-P.

În urma consultării Registrului informațional de Stat „**Registrul de Stat al Populației**” s-a stabilit că dna Iurcenco Elena, este **soția** dl [REDACTAT], confirmându-se astfel relațiile de persoane apropiate dintre cei din urmă.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale

conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Potrivit art. 14, alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectului declarării, în cazul în care conducătorul organizației publice nu poate soluționa un conflict de interese real, acesta se adresează Autorității Naționale de Integritate.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese consumat** reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Aprecieria inspectorului de integritate prin prisma legislației pertinente

Din conținutul actelor anexate la textul sesizării, se reține că dna Iurcenco Elena a semnat acte juridice/administrative cu privire la angajarea persoanei apropiate, dl. [REDACTAT], după cum urmează

- Decizia cu nr. 19 din 03.11.2014 cu privire la angajarea dlui [REDACTAT] în cadrul Liceului Teoretic ”M. Guboglo” din or. Ceadâr-Lunga în calitate de șofer;
- Contractul individual de muncă cu nr. din 128 din 03.11.2014 al cărui semnatar sunt dna Iurcenco Elena și dl [REDACTAT];
- Decizia nr. 19 din 03.11.2019 privind angajarea dlui [REDACTAT];

- Decizia nr. 3 din 01.09.2015 privind considerarea contractului individual de muncă pe o perioadă nedeterminată;
- Decizia nr. 76 din 01.07.2020 privind acordarea concediului dlui [REDACTAT];
- Decizia nr. 42 din 01.06.2021 privind acordarea concediului dlui [REDACTAT];
- Decizia nr. 61 din 01.06.2022 privind acordarea concediului dlui [REDACTAT];
- Decizia nr. 65 din 26.08.2022 privind rechemarea din concediu pe dlui [REDACTAT];

Cu referire la angajarea domnului [REDACTAT] în calitate de șofer în cadrul Liceului Teoretic "M. Guboglo" din or. Ceadâr-Lunga, inspectorul de integritate menționează că actele administrative/juridice emise în privința ultimului a fost emise la data de 03.11.2014, 01.09.2015.

Dat fiind faptul că încheierea/semnarea actelor vizate pentru perioada 2014-2015, a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (abrogată), inspectorul de integritate consideră imperios că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale ale acestei legi.

Astfel, inspectorul de integritate menționează că pentru încheierea/semnarea actelor vizate pentru perioada 2014-2015, în conformitate cu art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (*redacție în vigoare din 29.10.2021, după operarea modificărilor efectuate prin Legea nr.130 din 07.10.2021*), conflictul de interese a apărut și s-a consumat până la intrarea în vigoare a acestei legi.

Suplimentar inspectorul reține că la 01.08.2016, Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese a fost abrogată prin Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Suplimentar, la data de 29.10.2021 în Monitorul Oficial RM a fost publicată Legea pentru modificarea unor acte normative, nr. 130 din 07.10.2021. Prin adoptarea acestui act normativ au fost operate modificări consistente în textul Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, inclusiv sub aspectul termenelor în interiorul cărora pot fi inițiate controalele.

Din perspectiva termenului de prescripție, decisiv în procesul inițierii sau refuzul inițierii procedurii de control al conflictelor de interese, prin prisma art. 37 alin. (5) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate care regentează că, *controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani*.

În contextul exprimat, fiind reținută prescripția termenului de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, în prezenta cauză, de la admiterea conflictului de interese a trecut mai mult de 7 ani, corespunzător, acestea nu se supun controlului în condițiile legislației în vigoare

Necesitatea respectării termenului de prescripție cu privire la neînceperea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în prezenta speță, derivă inclusiv din prevederile art. 30 Cod administrativ care instaurează regula potrivit căreia, *autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege și că autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege*.

Consecvent, o constatare a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese fără a considera termenul de prescripție reglementat de lege, va constitui o măsură retroactivă aplicată și va afecta o situație juridică *per se și de jure*.

În partea ce ține de actele administrative semnate de către subiectul declarării în privința persoanei apropiate, soțul, cu privire la acordarea concediului, inspectorul notează că prin emiterea dispozițiilor de acordare a concediilor de odihnă, subiectul controlului nu a favorizat persoana apropiată, iar în consecință nu a influențat modul de exercitare a funcției în mod obiectiv, or, potrivit actelor administrative emise în adesa Autorității Naționale de Integritate se reține că concediile de odihnă anuale au fost acordate în condițiile legii.

La caz, în opinia inspectorului de integritate, emiterea, semnarea *Dispoziția cu privire la acordarea concediului*, nu generează un conflict de interese real, or, nu este identificat strict interesul personal, care este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu

persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Pe de altă parte, Codul Muncii la art. 112, alin. (1),(2) statuează că *dreptul la concediu de odihnă anual plătit este garantat pentru toți salariații. Orice salariat care lucrează în baza unui contract individual de muncă beneficiază de dreptul la concediu de odihnă anual.*

Astfel, orice acțiune de restricționare la acordarea concediului de odihnă de către angajator contravine principiul legalității, care statuează că autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, iar exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate (*art. 21 Cod Administrativ*).

Suplimentar, principiul proporționalității, în accepțiunea sa clasică, presupune că oricare decizie sau măsură adoptată de organele abilitate, urmează să se bazeze pe o justă și echitabilă evaluare a faptelor și echilibrare adecvată a intereselor implicate, precum și pe o selectare coerentă a mijloacelor și mecanismelor, care urmează a fi utilizate, în vederea atingerii unui scop predefinit.

În condițiile art. 38 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *în cazul în care nu se constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.*

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. 2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Iurcenco Elena- director al Liceului Teoretic "M. Guboglo" din or. Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.
2. A aduce la cunoștința dnei Iurcenco Elena actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emiterea acestuia la Curtea de Apel Chișinău, (mun. Chișinău str. Teilor 4).

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de integritate**

Irina OLĂRESCU